BUCĂȚELE DIN BRECHT

FLASH BRECHT ● ACADEMIA DE TEATRU ȘI FILM ● Data reprezentației: 31 ianuarie 1995 ● Regia: Dinu Manolache ● Scenografia: Mihai Anton Vladimir ● Aranjament muzical: lect. univ. Constanța Câmpeanu ● Mișcare scenică: Mălina Andrei ● Interpretează: Cezar Boghină, Dumitru Bogomaz, Ion Bechet, Gabriela Codrea, Adina Cristescu, Eugen Drăghin, Elvira Deatcu, Luminița Erga, Adrian Găzdaru, Alexandru Jitea, Zoltan Lovas, Mihaela Măcelaru, Dana Măgdici, Daniela Nane, Ana-Mirela Popescu, Dorin Râmbu, Oliver Toderiță, Dan Tudor.

**

Opțiunea pentru Brecht nu e lipsită de o anume îndrăzneală: ocolit în ultimii ani din varii motive (financiare, ideologice, dar și estetice: moștenitorii cer bani, și nu puțini, propagandă comunistă, simplism), se dovedește că mesajul său teatral mai poate fi interesant, că teatralitatea lui mai este încă sugestivă.

Decupajul alcătuit de Dinu Manolache, alăturând fragmente din piese diferite, urmărește cum violența unei minorități supune și omogenizează majoritatea, transformând protestul individual într-un act inutil, când nu ridicol. Sub raport literar, selecția e semnificativă și elocventă, rămâne însă întrebarea dacă, pentru un spectator care nu cunoaște textele lui Brecht, scenariul alcătuit este inteligibil. Părerea mea este că nu; de îndată ce personajele se individualizează și conflictul se limpezește, se trece la un fragment din altă piesă, identitățile se modifică și povestirea scenică se tulbură. Textul este o dovadă a înțelegerii mecanismelor interne ale operei, un eseu concretizat în demers scenic, dar e încă departe de a fi (sau poate nici nu s-a intenționat să fie) limpede

Flash Brecht **la ATF, clasa prof. Mircea Albulescu (regia: Dinu Manolache)**

așa cum și-ar fi dorit Brecht. Strădania depusă pentru a pricepe segmentul împiedică perceperea întregului și o seamă de soluții regizorale, izbutite în sine, se pierd în cutele acestui efort, iar spectacolul pare mai lung decât este într-adevăr.

Sub raport regizoral, al transformării ideii în imagine dinamică, textul este generos și Dinu Manolache dovedește o bună siguranță în mișcarea grupului, în caracterizarea lui prin contribuțiile specifice ale celor ce-l compun. O dată cu lăsarea la avanscenă a unui perete de gratii, interpreții – până atunci mișcându-se liber, firesc, – au un elan comun, care devine tânjire, pentru ca, în cele din urmă, fiecare să încerce să găsească propria soluție de supraviețuire sau evadare, de cele mai multe ori ratată. Aici mi se pare a fi punctul de rezistență al spectacolului-examen, în vizualizarea sensibilă a dinamicii contopirii și a opoziției dintre grup și individ. Izolat, unele scene sunt minuțios descifrate și recompuse apoi în imagini-sinteză (**Arturo Ui**), altele sunt doar un semn, o rămășiță dintr-un întreg ale cărui contururi doar le bănuim (**Mutter Courage**).

Pe scenă e prezentă toată clasa profesorului univ. Mircea Albulescu (asistenți: conf. univ. Cătălin Naum, lector univ. Dinu Manolache), alcătuită din tineri cu o înfățișare plăcută și, probabil, talentați. În acest spectacol ei răspund cu devotament intențiilor profesorului-regizor, care, la rândul lui, dă un examen. La unii inspirația e mai puternică decât râvna, la alții invers. Ceea ce-i unește este ținuta scenică improprie, mișcările dezordonate, dicțiunea defectuoasă. Suferă, din această cauză, și scenele „vorbite", dar în special inserțiile muzicale, convenționale și rigide ca un cor de școală profesională. Se simte încordarea, teama de a nu greși, se vede transpirația, atât de necesară în faza de pregătire și atât de jenantă când trebuie sesizat doar zborul liber al talentului.

MAGDALENA BOIANGIU

MĂSURĂ PENTRU MĂSURĂ ÎNTR-O DIMENSIUNE NECOMENSURABILĂ

MĂSURĂ PENTRU MĂSURĂ de W. Shakespeare ● THEATRUM MUNDI ● Data reprezentației: 31 ianuarie 1995 ● Regia: Mihaela Săsărman (studentă în anul IV, clasa prof. Tudor Măräscu, Mihai Manolescu, Academia de Teatru și Film) ● Decor: Simona Pance ● Costume: Ioana Zinelli ● Muzica: Gabriel Bassarabescu ● Distribuția: Ștefan Velniciuc (Ducele), Gabriela Butuc (Isabela), Emil Hoștină (Angelo), Aurelian Napu (Escalus), Dan Tudor (Lucio), Viorel Păunescu (Claudio), Carmen Lăcătuș (Julieta), Rodica Horobeț (Mariana), Sanda Maria Dandu (Doamna cam trecută), Vlad Jipa (Temnicerul), Romeo Pompei (Fratele Thomas) ș.a.

*

Asistăm, de la o vreme, la experiențe premature săvârșite pe marele repertoriu, în dauna unor clasici definitivi. Un teatru și un tânăr regizor se apropie în fugă și fără chibzuință de **Coriolan** al lui Shakespeare, spectacolul iese ciumpăvit, după care se oferă explicații pentru uzul cercetătorilor din mileniul curent: s-a făcut în grabă, n-a fost timp de studiu, actorii n-au aderat la viziune etc. Dar capodopera e scoasă din circulație, aici; nu va mai fi reluată zece ani de acum încolo. Se iau câteva schițe de Caragiale, li se schimbă cuvinte, replici, situații, se face un soi de tocană măcelărească (la Iași, „pentru copii și tineret") și se pune pe afiș „adaptare". Iese o bazaconie mitocosită de diletanți și se bifează că a mai fost „un Caragiale" pe înțelesul celor nevârstnici.

Se scoate la public – într-un teatru din centrul Capitalei – un Shakespeare în viziune necoaptă, examen studențesc (de anul IV) malformat, fără idee, în rea compoziție, amalgamat și funinginos, urmând „a rămâne pe afiș". Înțeleg că profesorul-director a avut generozitatea de a-i oferi studentei sală sala și scena, pentru ca acea învățăcică să aibă posibilitatea de a

arăta ce poate (cât a putut) părinților, rudelor, altor apropiați, nu într-o sălită strâmtă și fără dotări tehnice din spațiul Academiei de Teatru, ci în lumina unor reflectoare, cu decor și costume. Dar e această încercare nevoiașă capabilă să se susțină, în continuare, ca spectacol al Teatrului Odeon? Sau în altă parte?

Nu cred. Nu cred deloc. **Măsură pentru măsură** e o lucrare pretențioasă, căreia i se mai caută și azi contextura ce se presupune că ar propune-o autorul. Pentru Nicolae Iorga, e o tragedie. Pentru Dinu Cernescu, realizatorul unui memorabil spectacol al Teatrului Giulești, era o comedie dramatică. În Canada am văzut-o jucată (excelent) ca un vodevil din timpul primului război mondial. Se caută, firește, și tâlcul ciudatelor peripeții, atât de schimbătoare. În reprezentația de care vorbim nu e nici o idee, ci o juxtapunere de semne ce nu se leagă între ele, hrănind simboluri ori prea străvezii, ori obscure. O păpușă zvârlită de colo până colo, tăblii aduse ca să podească scena, gratii, hălăduirea fără noimă a unui soi de bufon, un spațiu de subsol, despre care nu vom ști niciodată ce ar vrea să însemne, constituie invenții nerostuite – regizorale și scenografice. Și îngustarea nejustificată a locurilor în care actorii ar trebui să se desfășoare – iar acum nu pot s-o facă. Nu există o plastică a cadrului; el e împânzit de obiecte inutile și, pe de altă parte, suferă simplificări și rudimentarizări ce anulează orice efect posibil.

E apreciabil gestul lui Ștefan Velniciuc de a intra în distribuție în rolul Ducelui, dar plasarea lui în diverse situații e stângace – și nu-i imputabilă actorului. Actorul tânăr Emil Hoștină face un efort vizibil de a cuprinde rolul lui Angelo, dar personajul nu e prea reliefat. Eroinele nu produc, în genere, impresie. Așezarea lor în acțiune e statică, pozele par neconforme cu ceea ce se petrece în fapt, rostirile sunt defectuoase.

Fac excepție, în întunericul gros din scenă și în tablourile neelaborate, zgomotoase și țepene, costumele Ioanei Zinelli – colorate și armonizate – și ceva din ambianța sonoră creată de Gabriel Bassarabescu. Nu reiese însă din acest examen că studenta regizoare Mihaela Săsărman e, deocamdată, pregătită să se confrunte cu publicul.

VALENTIN SILVESTRU

TRANSFER DIN EXISTENȚIAL ÎN POLITIC

CORIOLAN de William Shakespeare. În românește de Andrei Bantaș. Versiune scenică: Theodor Cristian Popescu ● TEATRUL NAȚIONAL DIN CLUJ ● Data reprezentației: 1 decembrie 1994 ● Regia: Theodor Cristian Popescu ● Scenografia: Marius Alexandru Dumitrescu ● Muzica și efectele sonore: Cristian Tarnovețchi și Constantin Fleancu ● Lighting design: Virgil Petrovici ● Mișcarea scenică: Florin Fieroiu ● Distribuția: Marius Bodochi (Coriolan), Gheorghe M. Nuțescu (Titus), Cristian Moțiu (Cominius), Cornel Răileanu (Menenius), Ion Marian (Sicinius Velutus), Dorel Vișan (Iunius Brutus), Alexandru Marius Bodochi (Marcius), Dorin Andone (Tullius Aufidius), Radu Bânzaru (Aghiotantul lui Aufidius), Sorin Oros (Garda de corp), Silvia Ghelan (Volumnia), Alina Avram (Virgilia), Vasilica Stamatin (Valeria) și Victor Nicolae, Paul Basarab, Gelu Bogdan Ivașcu, Lucia Toma, Irina Wintze, Mariana Popovici, Emilian Belcin, Viorica Mischilea, Petru Dondoș, Petre Băcioiu, Marin D. Aurelian, Bucur Stan, Virgil Müller, Pavel Bortos, Ioan Ardeleanu, Doru Surcel.

***

Alegerea tulburătoarei tragedii shakespeariene **Coriolan**, lucrare cu semnificații nu numai existențiale, ci și politice, pentru sărbătorirea a 75 de ani de la înființarea Naționalului clujean, a fost bine gândită, demonstrând seriozitate și reală răspundere față de momentul aniversar. Invitarea unui regizor tânăr – chiar foarte tânăr, abia absolvent –, Theodor Cristian Popescu, a fost, la rândul ei, un semn de curaj, denotând dorința de înnoire, de intrare în concordanță cu pulsul timpului, cu sensibilitatea celor mai noi spectatori. În realizarea spectacolului a fost antrenată aproape întreaga trupă, în frunte cu Silvia Ghelan, Marius Bodochi, Dorel Vișan, Gheorghe M. Nuțescu, Dorin Andone. Până și rolurile secundare, de patricieni sau plebei fără nume, au fost interpretate de actori buni ai Naționalului: Gelu Bogdan Ivașcu, Paul Basarab, Victor Nicolae, Emilian Belcin, Petre Băcioiu, Marin D. Aurelian ș.a.m.d. Schimbările din viața noastră artistică s-au concretizat în prezența studenților de la secția Teatru a Universității Babeș-Bolyai, distribuiți în

Scenă din Coriolan de Shakespeare la TN Cluj (regia Theodor Cristian Popescu)